

ЛОКАЛНИ ОМБУДСМАН ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ

НЕСХВАТЉИВО СХВАТАЊЕ

У Крагујевцу 30. марта 2021.године –

Локалном омбудсману се,поводом Правног схватања Грађанског одељења Врховног касационог суда од 17.02.2021.г.,јавио велики број грађана ,који су забринуте и узнемирени могућим правним последицама по исход покренутих судских поступака .

Грађанско одељење Високог касационог суда је на седници од 17.02 2021. године утврдило Правно схватање - судска заштита по захтеву за надокнаду штете због незаконито наплаћене накнаде комуналних услуга, по коме:

-основ за враћање незаконито наплаћиване накнаде за вођење матичне евиденције, у периоду од 2014-2020. године је накнада штете јер је тим незаконитим актом настала штета у имовини корисника услуга. На ово потраживање корисника услуга примењује се застарни рок од 3 године, од дана када су дозналу за штету и за лице које је штету учинило.

- корисницима услуга који су подели тужбу, и чији је тужбени захтев признат од стране туженог Јаво стамбеног предузећа не припада право на накнаду трошкова поступка јер је тужени упућеним јавним позивом корисницима комуналних услуга за закључење споразума о враћању неосновано наплаћене накнаде предупредио потребу за вођењем судског спора о тим потраживањима.

Корисници услуга сматрају да се оваквим схватањем погодује ЈСП-у „Крагујевац“ и постављају следећа питања:

1.Ако је накнада штете основ за враћање неосновано наплаћиване накнаде, а у чл.154 ст. 1 ЗОО је утврђено да : “ко другоме проузрокује штету, дужан је да је надокнади, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице“, да ли признањем тужбеног захтева тужени ЈСП признаје кривицу? Иако објективна одговорност за штету постоји независно од кривице штетника , па је одговорност предузећа и других правних лица према трећим лицима објективна,и са аспекта корисника услуга као тужилаца није битно ко је одговоран, ипак се поставља питање у смислу чл.170 и члана 172 ЗОО, да ли је ту штету проузроковао неки запослени у ЈСП-у у раду, или у вези са радом, или орган ЈСП-а (директор, чланови надзорног одбора) у вези са вршењем својих функција, и да ли је та штета трећим лицима проузрокована намерно или крајњом непажњом, или су сви они поступали како је требало?

Ако су физичка лица у својству запослених, или органа ЈСП-а у вршењу, или у вези са вршењем својих функција, поступали онако како је требало, и није било намере нити крајње непажње, онда не постоји основ за накнаду штете, па је нејасно зашто ЈСП „Крагујевац“ признаје тужбене захтеве

по том основу? Да ли ће ,у супротном ЈСП „Крагујевац“ покренути питање регресне одговорности својих запослених или својих органа ? Или је јефтиније да одмах призна тужбени захтев по основу накнаде штете и при том оствари право и на трошкове поступка на терет корисника услуга ,који су вишеструко већи од саме накнаде штете.

2. Код института стицања без основа, у чл.210 ЗОО, утврђено је да „када је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или закону, стицалац је дужан да га врати...“

Да ли је ЈСП „Крагујевац“ имало законски основ или основ у неком правном послу, да наплаћује спорну накнаду од корисника услуга и на тај начин умањи имовину корисника, а увећа своју имовину и који је основ који омогућава ЈСП-у задржавање, односно за присвајање тако стечене имовине?

3. Да ли корисници услуга чије потраживање је неспорно, у остваривању и заштити својих права имају право избора, или су дужни да се одазову јавном позиву ЈСП-а за закључење споразума о враћању неосновано наплаћене накнаде, јер ће у супротном, иако су успели у судском спору, бити обавезани да ЈСП-у као туженом, плате трошкове поступка? Дакле, корисници услуга, као оштећени су приморани да прихвате вансудско поравнање са ЈСП „Крагујевац“ као штетником, и то под условима које је одредио ЈСП „Крагујевац“, као штетник (основ, износ и рок з авраћање неосновано наплаћиване накнаде).

4. Да ли ће у истоветној ситуацији, када је неспорно да ЈСП има потраживање према корисницима услуга, бити довољно да корисници услуга упуте јавни позив, или захтев ЈСП-у да са њима закључи споразумо исплати дугованог (под условима које одреди корисник) и тиме „предупреди потребу за вођење судског спора“, односно да у случају покретања судског спора од стране ЈСП и признањем тужбеног захтева од стране корисника услуга, корисници услуга стучу право на накнаду трошкова судског поступка јер нису дали „повод“ за покретање судског поступка?

Одговоре на напред наведена питања корисника услуга као тужилаца, може да да само суд, односно судећи судија у сваком конкретном предмету који се води пред Основним судом у Крагујевцу.

НАПОМЕНА: Правна схватања одељења Врховног касационог суда обавезују само судије Врховног касационог суда, односно одељења Врховног касационог суда које је правно схватање усвојило. Закон о судијама прописује да је судија независан у поступању и доношењу одлука, у заступању свог схватања, уврђивању чињеница и примени права и није дужан да икоме, па ни другим судијама и председнику суда објашњава своја правна схватања и утврђено чињенично стање изузев у образложењу одлуке (чл.22).

Локални омбудсман града Крагујевца

Весна Стојадиновић

